

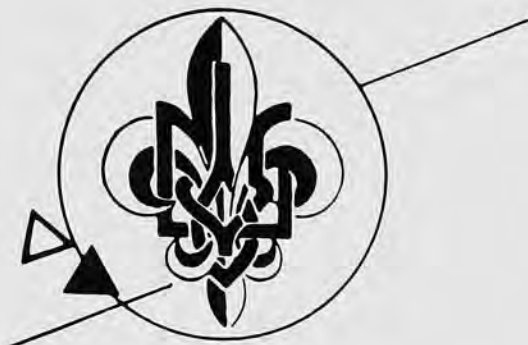
Юнак

ЧЕРВЕНЬ — ЛИПЕНЬ
1990
JUNE — JULY

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.

Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1989 рік пл. розв. Коля
Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. Відбувся перший з'їзд Пласту в Україні
2. Перший мандрівний табір відновленого Пласту в
Карпатах — Богдан Генег
5. Пластові курені подарували комп'ютер
Ми українці — Пісня
6. Юнацтво про події в Україні — Подруга Марта
7. Молоде перо: Герой війни — Марта Кошарська
8. Новини з України
9. Віддайте мову — Пісня
10. По тім боці — Роман д. о.
11. Месники за кров
12. Месники за кров — фотомонтаж
14. Хроніка: Табір в Аргентині
Спортовий табір — ст. пл. А. Хам і
ст. пл. Юрій Назарик
В єдності сила табору
Бурлацька кухня — перший день —
Л. Бардин
18. Привіти з таборів
19. Українське культурне об'єднання на далекій півночі
Новини зі сторінок радянської преси
20. Княжий дар „Верховинок”
21. Українська молодь в Бразилії — Корнелій Шмулик
23. Добре діло гуртка з Лос Анджелес
Із народніх вірувань України — Г. Л. Н.
24. Датки на Прес-фонд „Юнака”

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право
виправляти мову, як теж скорочувати й
виправляти одержані матеріали згідно з
пластовою термінологією, пластовими
виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

На обкладинці: Учасники і провід табору УПЮ:
„Месники за кров” 1989 р.

ЮНАК

ЧЕРВЕНЬ — ЛИПЕНЬ

1990

JUNE — JULY

Ч.П. 6-7(304)

РІК XXVIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ЮНАКА”

\$25.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ З'ЇЗД ПЛАСТУ В УКРАЇНІ

В днях 18-19 травня 1990 року відбувся в Брюховичах, біля Львова з'їзд представників осередків Пласту в Україні.

В з'їзді взяло участь 108 делегатів і гостей з осередків Львівської області та представників із Івано-Франківська, Тернополя, Луцька, Рівного, Дніпропетровська та Києва. Від Головної Пластової Булави був присутній заступник голови ГПБ пл. сен. Володимир Базарко.

На з'їзді оформлено Товариство Пласт Львівської області, затверджено його статут та обрано провід, який очолив Олександр Криський, як голова а Богдан Генета і Левко Захарчишин як заступники.

На цьому ж з'їзді взг. установчих зборах обрано також Тимчасову Координаційну Крайову Раду, до якої увійшли представники усіх областей, в яких вже існують пластові осередки. Раду очолив академік Олег Гринів, а його заступниками стали О. Криський, Олег Покальчук та Сергій Прудко. Завданням Ради є якнайскорійше підготувати загальний статут Товариства Пласт в Україні та підготувати всеукраїнський установчий з'їзд Пласту на осінь цього року.

В неділю 20-го травня частина учасників з'їзду поїхала у село Стрілки, району Старий Самбір, де

пластуни взяли активну участь у посвяченні могили похованих там вояків Української Повстанчої Армії. Після Молебня пластуни посадили на могилі кущ червоної калини.

Освячений синьо-жовтий прапор переноситься пластунами з Преображенської церкви на площу Ринок у Львові

Пластуни співають національний гімн на ратуші Львова

В цей час Пласт існує в 11 містах України. Найбільше зорганізованим осередком є Пласт у Львові, який з днем 22-го лютого 1990 р. міська Рада формально зареєструвала як „Просвітницько-спортивне товариство Пласт”. У Львові Пласт існує під патронатом недавно відновленого Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (НТШ) та загальним наглядом Опікунської Ради (членами є представники неформальних організацій) під керівництвом Ігоря Юхновського.

„Пласт” який повстав у січні 1989 р. як секція Українського Християнсько-Демократичного Фронту перестав існувати, а частина його членів включилася до теперішнього Товариства Пласту при НТШ. Пласт у Львові єднає біля себе гурток передвоєнних пластунів і пластунок з перед Другої світової війни під проводом д-ра Степана Коржинського та Школу Провідників Пласту під керівництвом О. Криського. Ця Школа від початку березня ц. р. веде завзяту та напружену підготовку (сходина або зайняття 5-6 днів на тиждень) майбутніх провідників Пласту. У виш-

Провідники Пласту на вежі ратуші під час встановлення над Львовом синьо-жовтого прапора (крайній зліва зв'язковий проводу Богдан Гасюк)

колі бере участь 18 хлопців та шість дівчат, в більшості студентського віку, які тимчасово оформлені у чотири групи, які прийняли назви відомих давно пластових куренів, а це „Лісові Чорти”, „Червона Калина”, „Чорноморці” і „Ті, що греблі рвуть”.

Учасники Школи брали активну участь у піднесенні синьо-жовтого прапора на Львівському ратуші в дні 3-го квітня, а від 29-го квітня до 5-го травня вони мандрували в Чорногорі та плили Черемошем.

Ще цього літа Школа відбуде тритижневий табір, після якого ті випустники, що закінчать успішно вишкіл, стануть дійсними пластунами та будуть готові до організації юнацьких частин Пласту.

ПЕРШИЙ МАНДРІВНИЙ ТАБІР ВІДНОВЛЕНОГО ПЛАСТУ В КАРПАТАХ

29 квітня автобус з гордим написом „Просвітницько-спортивне товариство „Пласт” у Львові” вирушив у мандрівку. Його пасажирами були львівські і луцькі пластуни, кореспондент обласної газети „Молода Галичина” і декілька приятелів Пласту — загалом 40 чоловік.

Початок мандрівки був не дуже вдалим із-за

дошової погоди, при якій ми сідали в автобус, але настрої у всіх був піднесений і автобус переповнювали українські пісні. Проїжджаємо мальовничі місця Галичини і Карпат — Рогатин, Галич, Івано-Франківськ (Станиславів), Делятин, Яремче і пригадуємо Роксолану і Довбуша, Данила Галицького і Франка, зв'язаних з історією цих міст.

Наш мандрівний пішохідний табір в кількості 24 чоловік вийшов з автобуса в селі Кваси біля Рахова, а наші друзі їдуть далі — у них мета — проплисти на катамаранах і надувних човнах по оспіваному в

Пластуни вирушають в мандрівку

Гутірка пластунів

Перед спуском в бурхливий Черемош

піснях Черемошу. Недовге прощання і ми з наплечниками за спиною вирушаємо в гори.

Наша перша ніч в наметах виявилась найбільш дощовою і вітряною. До середини ночі в багатьох наметах вже не спали і рятувались від холоду і дощу біля вогню. Зранку настрій у пластунів був не дуже веселий, але сніданок і перші карпатські кілометри потроху повернули добрий настрій мандрівникам. Ми піднімались на найвищий хребет Українських Карпат — Чорногору, і нашому погляду відкривались чудові краєвиди — гора Близниця, гори Пет-

рос, і Говерля, килими весняних крокусів та підсніжників, які вкривали схили гір. В цей день була покорена вершина Шешул висотою 1726 метрів і біля її підніжжя ми заночували.

1 травня був одним із найцікавіших днів мандрівки. Ми покорили гору Петрос! Це одна з

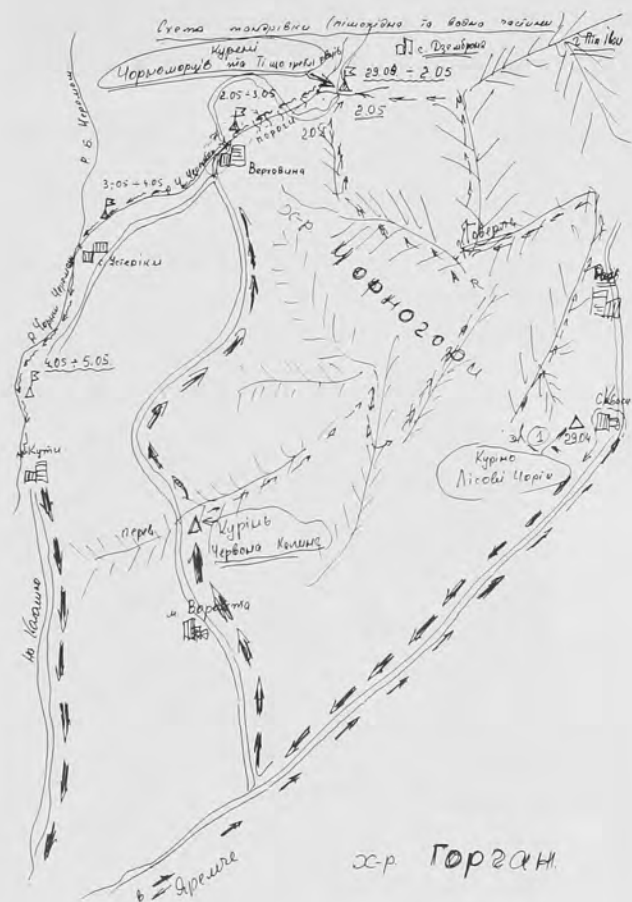
Короткий відпочинок гуртка „Лісових Чортків”

Зустріч „Червоної Калини” з „Лісовими Чортами” на вершині гори Петрос в Чорногорі

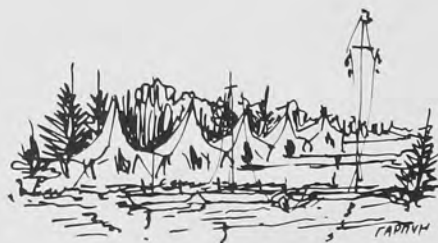
Рання молитва в таборі б. Криворівний над Черемошем

найвищих вершин Карпат 2020 метрів, тому, коли на вершині під синьо-жовтими знаменами ми виконували гімн „Ще не вмерла Україна” серця пластунів теж співали від радості і гордості. По дорозі вниз, на одному з привалів прихильники куреня „Лісові чорти” виліпили величезну сніжну голову чорта. А ввечорі, біля ватри, з уст Галини Дмитришин весь табір, затамувавши подих, слухав трагічну гуцульську легенду, пов’язану з назвою вершин Петрос і Близниця.

Далі наш маршрут пролягав по хребту Чорногори до ріки Чорний Черемош, де ми знову зустрілись з друзями і разом з ними пливли по Черемошу ще три дні.

Пл. сен. Богдан Генега,
комендант мандрівного табору

ПЛАСТОВІ КУРЕНІ ПОДАРУВАЛИ КОМП'ЮТЕР ДО ІНСТИТУТУ ЛІТЕРАТУРИ В КИЄВІ

Два пластові курені, а це „Сіроманці” і „Чортополохи” відгукнулися негайно на звернення заступника директора Інституту літератури ім. Т. Шевченка Миколи Жулинського і головного вченого хранителя фондів відділу рукописів цього ж Інституту Сергія Гальченка з проханням подарувати їм комп'ютер, який доконче потрібний для так важливого збереження українських архівів в Інституті.

Пластові курені зібрали відповідні фонди на цей комп'ютер з тим, що один із членів куреня „Сіроманці”, голова Головної Пластової Ради пл. сен. д-р Любомир Романків сам пожертвував 500 дол.

Комп'ютер вже закуплений і буде доставлений до Інституту.

У листі-проханні до пластунів М. Жулинський і

С. Гальченко представляють, яка важлива їхня відповідальність зберігати, збагачувати і популяризувати скарби українського народу — рукописи наших видатних письменників, починаючи від автографів кінця XVII ст. Однак вони з жалем стверджують, що хоча в Інституті такі скарби, досі в них не має відповідного технічного обладнання для реставрації рукописів, як також комп'ютера, яким можна було б скаталогувати на постійно усі списки скарбів, що нагромадилися впродовж 60 років. Вони подають, що їхні каталоги мають понад 100 тис. одиниць, а створювання іменного каталогу старими методами це праця, якої ніхто не може подолати і на це треба б десятки років.

МИ — УКРАЇНЦІ

Слова А. МАТВІЙЧУКА.
Музика І. КОРНІЛЕВИЧА.

Про що курличуть в небі журавлі.
Із вирію вертаючись додому?
Чи не про те, як на чужій землі
Почули мову, змалечку знайому.
Про що вітри шепочуть навесні,
Перелетівши океани сині?
Чи не про ті окрилені пісні,
Що линули удаль від України...

ПРИСПІВ:

З любов'ю і журбою наодинці,
Із невмирущим словом Кобзаря,
Ми, українці, — всюди українці,
Допоки світить нам одна зоря!
Живуть землі співучої сини
В Америці, Канаді

Andantino

Про що кур-ли-чуть в не-бі жу-рав-лі, із ви-рі-ю вер-та-ю-чи-ся до-
ду-му? Чи не про те, як на ту-жій зем-лі по-
чу-ли мо-ву, зма-леч-ку зна-йо-му. Про що ві-три ше-по-чуть на ве-сні, пе-
ре-ле-ті-вші о-ке-а-ни си-ні! Чи не про ті о-
кри-ле-ні пі-сні, що ли-ну-ли у світ із У-кра-ї-ни...
Змо-бо-ю і жур-бо-ю на о-дин-ці, із нев-ми-ру-щим сло-вом
Коб-за-ря. Ми-у-кра-їн-ці, — всю-ди у-кра-їн-ці,
до-по-ки сві-тить нам од-на зо-ря, ми-у-кра-їн-ці,
всю-ди у-кра-їн-ці до-по-ки сві-тить нам од-на зо-
ря. ЖИ-вуть у-кра-їн-ці. ЖИ-вуть у-кра-їн-ці.

й Аргентині.
Їм сняться рідні села і лани,
І очі мавок незбагненно сині.
Летять роки, як сиві журавлі,
Немов журба, сльоза ляга на вії,
І не дає заснути до зорі
Щемлива, наче пісня, ностальгія...

ПРИСПІВ:

Летіть, летіть, нестримні журавлі,
Через усі держави і кордони,
Несіть привіт від рідної землі
Усім хто в неї вірив безборонно,
Усім, хто зміг у серці зберегти
І землю ту, і мову ту єдину,
Хто крізь усі негоди і світи
В собі проніс любов до України.

ЮНАЦТВУ ПРО ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Живемо в часі великих подій в Україні. Але знаємо з досвіду, що наша молодь, з різних причин, мало знає про них і далеко не так їх переживає, як би бажали собі їхні батьки та виховники у Пласті.

А життя в Україні повинно будити почуття і роздуми над майбутнім у нашої молоді.

1) Ось у Києві диригент Олександр Бондаренко, випускник Київської консерваторії, провідний соліст і музикант державного академічного хору „Думка”, разом з дружиною, відомою співачкою Марією Іваненко, при співпраці різних інших музикантів, створили хор, якого завданням є відродження багатющої національної музичної спадщини України.

Відбулися вже концерти української духовної музики таких композиторів: Артема Веделя, Максима Березовського, Олександра Кошиця, Кирила Стеценка, М. Леонтовича, Я. Яциневича (запис її можна набути в „Кобзарі”, Торонто).

А хор „Думка” став теж першим виконавцем „Літургії Св. Іонна Золотоустого”, композитора Кирила Стеценка у церкві Миколи Набережного під проводом О. Бондаренка. Цей твір був написаний ще в 1910 р.

Чим збагачує читача ця інформація? Відроджується потреба релігійного мистецтва.

2) „Ще й до жнив не дожив” — та ще кілька подібних рядків поезій написав Василь Стус: „Чи в світі є сурма, що по мені заграє останньої уже, щоб більше не воскрес...” і яке ж болюче в „Останній пісні”:

„... Прошай, Україно, моя Україно,
Чужа Україно, навіки прощай!”

Загинув далеко від України в концтаборі, там поставлено на його могилі знак, але тільки число «9» (дев'ять)... Відомий у науці й політиці академік Андрій Сахаров у нобелівській лекції, що її виголосив у Шведській Академії його дружина, у списку імен в'язнів совісти назвала Стуса: „Вирок Стусу — ганьба радянській репресивній системі”. А Генріх Бель — поет оборонець правди був представив В. Стуса на здобуття Нобелівської премії. От не щастить з нею українцям!..

Багато в пресі було описів про повернення вночі з 18 на 19. XI. 1989 р. тлінних останків Стуса з концтабору до Києва — спочатку до Спасо-Покровської церкви, а далі на вічний спочинок, разом з друзями — поетом Юрієм Литвином і філологом Олексом Тихим на Байкове кладовище.

Якою ж отрутою зла сповнена мусить бути людина, яка пробила в авті три колеса, щоб перешкодити у вантажі і своєчасно прибути з тлінними останками до літака в Пермі. І вже в Києві допуститися ще одного акту вандалізму на могилах Василя

Стуса і Юрія Литвина. Спалено вінки, портрет, квіти. Тричі горіла й могила загиблого Володимира Івасюка у Львові.

Тому й почалися плянування про створення в Україні пантеону національних героїв, про перенесення їхніх тлінних останків з усіх закутків у світі до Рідної Землі, на Україну.

3) „Болюче свідчення” — під таким заголовком пише Богдан Рильський — син Максима Рильського про заходи, щоб довідатися причину і час арешту батька. Єдиним документом про цю подію був лист на звороті фотографії (на ній дружина поета з маленьким сином Богданом!) з 10. 7. 1931 р. Прочитавши в „Литературной газеті” нотатку про неоклясиків Миколи Жулинського, син Богдан почав досліди. Звернувся до голови Комітету державної безпеки Миколи Голушка. Звернення зустрілося з прихильністю. Синові не тільки дали вивчити документацію про арешт, але й передали всі оригінальні матеріали справи, автографи Максима Рильського музеєві М. Рильського у Голосієві для дальших дослідів. В документах є оригінали відгуків М. Рильського про М. Вороного, П. Филиповича, А. Лебідя, П. Колесника та М. Зерова з додатком тексту на 46 сторінках.

Така передача сталася можливою завдяки змінам у суспільстві. Матеріали послужать докладнішому вивченню життя Максима Рильського та пов'язаних з ним інших неоклясиків.

Дорогі Юначки і Юнаки!

Прочитайте ці інформації та просіть своїх вчителів на Курсах Українознавства, ваших батьків та виховників у Пласті, щоб допомогли Вам додатковими розповідями довідуватися про події в сучасній Україні. На жаль, ми — ваші вчителі й пластові друзі, знаємо, що ви мало орієнтуєтесь в бувальщині сучасної України. А вона така важлива, дуже знання про неї необхідне нам, щоб інформувати наше довкілля та тим допомагати організаціям, які ведуть працю в Україні. І не тільки така є потреба! Ваше життя стане вагомніше, цікавіше, бо станете не тільки його байдужими спостерігачами, але співучасниками подій історичної ваги. Ми ж живемо в дуже багатому в історичні події періоді. Будете дорослими, тоді звертатиметеся до нього, як до скарбниці, в яку і ви доклали свою частку.

Подруга Марта

Завдання:

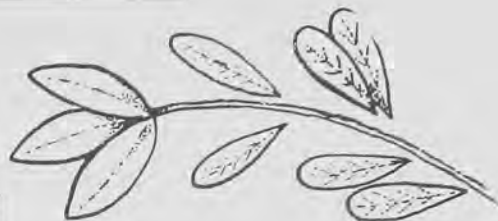
1. Хто і як причинився до створення хору „Думка” у Києві?
2. Яка його діяльність вже відбулася і яку мету ставить собі цей хор?
3. В яких обставинах відбулося перевезення з концтабору тлінних

- останків Василя Стуса, Юрія Литвина і Олексі Тихого до Києва?
Що сталося у Києві на могилах Стуса і Литвина?
4. Що висловили про В. Стуса А. Сахаров і Г. Бель?

5. Поясніть заголовок статті сина Максима Рильського „Болюче свідчення”.

ГЕРОЙ ВІЙНИ

Йосиф вийшов на вулицю якраз, коли почав падати дощ. Почався ще один неприємний день в Нью-Йорку. Він запалив цигарку і почав ходити по головній дорозі, думаючи про події останніх пару тижнів. Його спогади з війни останнім часом ставали гіршими і чіткішими кожного дня, і він, нарешті, надумався побачити психіатра.

Заходячи в психіатричну клініку, Йосиф помітив дорого умебльовану кімнату. Він підійшов до головного стола й попросив допомоги у секретарки.

— Добрий день. Я маю призначення до Доктора Острозького. Моє ім'я Йосиф Саган.

— Прошу почекати хвилинку, — відповіла секретарка, — Я перевірю комп'ютер.

Йосиф оглянувся, спостерігаючи людей в кімнаті.

— Кімната доктора Острозького на двадцять другому поверсі, — сказала секретарка і дала йому номер кімнати.

По дорозі на гору, Йосиф собі уявляв, що одягнені в біле пані заведуть його до психіатричного шпиталю, і трохи не втік. На двадцять другому поверсі Йосиф вийшов з ліфту й зайшов до кімнати. Його вітала молода секретарка, яка його ввела у велику кімнату, де висіло на стінах багато дипломів.

— Доктор Острозький незабаром вас прийме, — сказала вона і повернулася до своєї праці, залишаючи Йосифа самого у кімнаті.

Незабаром він уже сидів навпроти психіатра, який щось писав у записнику.

— Тепер, почнемо з того, що ти мені скажеш трохи про себе. Чому ти думав, що тобі було потрібно професійної допомоги? — почав лікар.

Після сесії, Йосиф вірив що доктор Острозький йому багато поміг, і він заспокоївся щодо своїх спогадів з війни. Доктор йому сказав, що ці спогади почалися через якийсь шок і незадовго зупиняться. Він Йосифові наказав сконцентруватися на теперішньому часі і не думати про минуле.

Вийшовши з будинку, Йосиф помітив телевізійний гелікоптер, який літав високо над дорогою. Це був йому знайомий звук ще із минулого. Нараз його

пам'ять повернулася до В'єтнаму під час війни; він знову був серед товаришів, готовий битися за свою країну.

Гелікоптери кругом нього тоді приземлювалися, і неймовірний звук майже заглушував звуки кулеметів. Майже, але не зовсім. Йосиф бачив в'єтнамських вояків, які бігали і падали, як їх стріляли. Зовсім несподівано, військовик, який стояв коло Йосифа був поранений кулею. Він зчинив страшенний крик, який перетворився у дзюрчання, коли кров почала витікати із його рота...

— Ой, вибачте! — крикнула чужа пані, яка ненавмисно збила Йосифа з ніг.

— Ой, ой... — відповів Йосиф, помалу повертаючись назад до дійсності.

— Чи ви не вдарилися? — запитала жінка.

— Ні... ні, дякую, — відповів Йосиф, відходячи від неї. Він ще був трохи приголомшений, як дійшов додому. Сівши на канапу, Йосиф змушував себе повільно дихати і думав тільки про теперішній час, не дозволяючи думкам вертатися у минуле.

Йосиф, нарешті, ліг до ліжка коло дванадцятої години. Його сни були повні страху війни, і він збудився, покритий холодним потом. Він не спав решту ночі, переляканий кошмарними снами.

Наступного ранку, Йосиф знову пішов до доктора Острозького. По дорозі він проходив повз працівників, які справляли дорогу, уживаючи пневматичний молоток. Йому пригадався цей звук з попереднього часу, і він знов, ментально, почав повертатися до часу війни. У своїй уяві, він знову стояв на фронті під час в'єтнамської війни, його підборіддя було обіперте об рушницю, яка сипала кулі на ворога. Його товариші падали навколо нього, і він міг чути їхні крики, крім звуків бою.

Нараз Йосиф відчув неймовірний біль у нозі, і глянувши в низ, побачив, що кров витікає з великої рани...

— Його ударив автобус на розі, коло вашого будинку, — запитав поліцей, — чи ви його знали?

— Так, — відповів доктор Острозький, — він був моїм пацієнтом. Що точно сталося?

— Свідки сказали, що, не дивлячись на рух на вулиці, він вийшов на дорогу і попрямував під автобус, який його вдарив і забив.

Марта Кошарська, 15 років, пластунка, студ. української школи в Страсфільді (біля Сіднею). За цей твір одержала третю

нагороду в 40 доларів разом з Вірою Хоменко за її нарис „Подорож до Канберри” на 12-му конкурсі молодечої творчості. Конкурс проголосив Літературно-мист. клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні. 1989 р.

НОВИНИ З УКРАЇНИ

1) На вимогу депутатів Верховної Ради УРСР та широких кіл громадянства республіки про збереження у пам'яті народу трагічних подій пов'язаних з Чорнобильською аварією, щоб згуртувати населення на боротьбу за екологічну безпеку, за очищення від радіації середовища Президія Верховної Ради УРСР постановила:

Оголосити 26 квітня „Днем чорнобильської трагедії”.

2). У ста навчальних закладах рішенням Ради Міністерств студенти багатьох учбових закладів дістають від 1 квітня цього року грошову допомогу до стипендії.

Студенти, якщо вони успішно навчаються, діставатимуть стипендію у висоті 60 карбованців на місяць.

В цілому дві третини від загальної кількості вищих навчальних закладів будуть мати три мільйони карбованців для успішних студентів.

3). В Україні, як знаємо, програма телебачення проводиться російською мовою. На це реагує багато людей, домагаючись української мови. З тим також виступило і Товариство української мови ім. Т. Шевченка.

На цю вимогу глядачів створено програму — лекцію з мовними іграми на 20 хвилин один раз на два тижні, яка передаватиметься тричі у різні дні тижня. Дивуються люди у світі — що ж це за держава, що її населення навчається мови такими скромними способами?

4). Школярі в селі Велика Цвиля Житомирської області поставили пам'ятник потерпілим селянам п. н. „Криниця совісті”. Біля школи посадили 97 троянд. А це в пошану тих 97 селян, що у 30-х роках їх невинних покарали. Кожна троянда має табличку: Іван, Степан, Петро... Білі таблички при трояндах з чорними підписами свідчать, що про жертви терору не забули навіть і діти.

5). Дівчинка 5-річна Марточка Макарова з села Щорськ Криничанського району має якусь неймовірну силу в руках: дотиком руки, погладжуванням місця може зупинити біль зуба, голови, поправити настрої. До її рук приліпаються ложки і виделки з

нержавіючої стали і слухняно тримаються долоней.

Таку феноменальну здатність мають також мати і дочка — Лариса Призенко (вчителька з 25-річним стажем) і її доня Олена, яка в дитинстві хворіла алергією. Лікарі відмовилися вже її лікувати, а вона вилікувалася сама... руками. Лікувала також біль голови сусідки, приступ ниркової кольки масажем руки. Обидві жінки пишуть вірші, непогано малюють, грають на музичних інструментах. Готові лікувати хворих і піддатись дослідженням спеціалістів медиків.

6). На Бульварі Шевченка в Запоріжжі, згідно з наполяганням мешканців Запоріжжя, на Perezваному проспекті Жданова на Бульвар Шевченка буде споруджено пам'ятник Великому Кобзареві. Створено комітет, що займається збіркою фондів на його будівництво.

Секретар Спільни письменників України, відділ у Запоріжжі, повідомив голова Петро Ребро, що до комітету збірки фондів надійшло понад 120 тисяч карбованців добровільних датків.

7). Відбулося засідання Ради Товариств Української Мови імені Тараса Шевченка, на якому були наради в справі видання нового правопису української мови. Головну доповідь виголосив доктор філологічних наук, науковий співробітник Інституту мовознавства імені О. О. Потебні АН УРСР Андрій Бурячок. Доповідач говорив про потребу зміни правопису з 1946 року, в якому слід зробити багато поправок. Багато в цьому правописі винятків з правил. Інститут одержує багато листів з домаганням поправок. Авторський колектив інституту підготував проєкт нового правопису. Вчені пропонують: введення букви «г», упорядкування правила написання деяких іншомовних слів, повернення назвам географічним старих українських назв /Рівне, Сіверсько-Донецьк/, відновити кличний відмінок, правильна вимова буквосполучень «дж», «дз», «ждж», відміна запозичених слів із закінченням «о», правопис власних назв /не переклади!/" Київ /не "Киев"/, Дніпро /не "Днепр"/, ці назви так само звучать в інших — англійських і французьких назвах.

Відбулись гарячі дебати, слово брали письменники, вчені-мовознавці, фізики, кібернетики, радіо-

екологи. Назріла загальна потреба, велика робота — випрацювати новий правопис. Автор статті „Вісті з України” ч. 16, квітень 1989 р. О. Кощенко закли-

кає читачів написати листи, в справі правопису, вони будуть передані раді Товариства української мови імені Тараса Шевченка.

ІЗ СПІВАННИКА СПІВОЧОЇ ГРУПИ „НЕ ЖУРИСЬ” З УКРАЇНИ

ВІДДАЙТЕ МОВУ

Не лиш герої на землі зростають,
Є у вітчизни і такі сини,
Які ніяких святощів не знають,
Святі їм тільки гроші і чини.

Такий глаголить: „Я слуга народу!”,
Але народу тим цей служить друг,
Що нишком нищить мовний корінь роду,
Народ свій обертаючи на слух.

Такі загнали в села рідне слово
І там його вже тягнуть у гроби,
Аби забрати пам'ять в нас і мову,
А їх не мають нині лиш раби.

Було нелегко мову в нас забрати,
Котра корінням в Батьківській землі.
Сам хан Батий не зміг її стоптати —
Проте народу слуги все змогли...

Вони зробили з мови непроститу, —
Забрали з ВУЗ-ів, шкіл та установ;
Нас спонукали кожним днем і тижнем
До зради найспівучішої з мов.

Нам пильність присипали побрехеньки,
Що ми в тій зраді майже рай знайшли.
Вставайте, козаченьки-хмельниченьки,
Поки ми спали, мову ізвели!

ПРИСПІВ І:

Віддайте мову — не прохання, а наказ!
Віддайте мову, нашу пам'ять і оплот,
Віддайте мову, і не колись, а в цей же час!
Вмре мова — і ми щезнем як народ.

ПРИСПІВ ІІ:

Віддайте мову — не прохання, а наказ!
Віддайте мову, прорубайте в серці лід,
Віддайте мову, і не колись, а в цей же час,
Лиш мовою живий козацький рід!

Помірно

НЕ ЛИШ ГЕ-РО-Ї НА ЗЕ-МЛІ ЗРО-СТА-ЮТЬ, Є У ВІ-ТЧИ-ЗНИ І ТА-КІ СИ-
-НИ -, Я-КІ НІ-Я-КИХ СВЯ-ТО-ЩІВ НЕ ЗНА-ЮТЬ -, СВЯ-ТІ ЇМ ТІ-ЛЬКИ
ГРО-ШІ І ЧИ-НИ -.

ПРИСПІВ

ВІ-ДДА-ЙТЕ МО-ВУ — НЕ ПРО-ХА-ННЯ, А НА-КАЗ!
ВІ-ДДА-ЙТЕ МО-ВУ, НА-ШУ ПА-М'ЯТЬ І О-ПЛОТ, ВІ-ДДА-ЙТЕ МО-ВУ, І
НЕ КО-ЛИСЬ, А В ЦЕЙ ЖЕ ЧАС -! ВМРЕ МО-ВА, І МИ ЩЕ-ЗНЕМ ЯК НА-РОД.

Хто ми для них? Прості аборигени,
Але в тім слові величезний зміст,
Бо в землю повростали наші гени
І це навіть крізь асфальт великих міст.

Хазяїн хто — чиновничі конклави,
Чи ти, абориген землі цієї?
Це скаже бій, хоч власне не кривавий,
Але і не найлегший із боїв.

Ми в тім бою своє ще скажем слово
Про Чигирин, про Чернівці і Крим,
Та головне — відвоювати мову,
У котрій глас народу крізь віки.

З поживклих листків пластової преси

ПО ТІМ БОЦІ

Чи ви бачили коли повінь Дністра? Ранньою весною, коли дністровим руслом сунуть велитенські гори криг і торощать усе по дорозі; або літом — як у горах упадуть великі дощі-зливи, Дністер насупить своє хмуре обличчя і починає набирати сили. Пома-прибуває щораз більше каламутної, бурої води, аж стане «вберегах». Але вдень — ніколи не виливає. Хитрун, чекає ночі. А рано дивись... і розлита по пасовиську вода кружляє на місці, не маючи стільки сили, щоби пробити греблю.

Я пригадую собі... Було літо. Розцвілий липовий цвіт так солодко дразнив ніздря, на пасовиську брикали лошаки, на мочарі ловив бузько жаби. По таких днях — дощі, а потім — повінь і знов соняшні дні.

Вода залила по тім боці всі сіножати й засіви; по цім — лише пасовисько. Біля води стояли господарі й бідкалися над своєю недолею. А нам — дітям — байдуже! Ще й краще!.. Брали з дому різні дошки й корита та й — гайда на воду! Крик, галас, гамір, сміх... „Ідемо до Болехова по сіль” — кричали щасливі, власники великих корит, що вигідно пили водою. На таких забавах сховався нам час. Що нам журба батьків! Коби довше стояла вода...

І тоді — приїхали ви. Десяток юнаків причалив до нашої „пристані”. В широких зелених капелюхах, з веселою усмішкою й піснею на устах:

...ми — діти сонця і весни,
ми — діти матері природи...

Ви щось купували, а потім... о, дяка вам велика!..

— Ходи, козаче, поїдеш з нами — сказав один

ПРИСПІВ II:

Брати, на нас ви не дивіться скося,
За діло кровне бій іде у нас,
Бо як сьогодні нашу мову скосять,
То завтра косарі підуть на вас.

Лиш разом свого діждемося ми свята
І піснею засвітяться слова,
Як стане брат за рідну мову брата
І хор тисячогласний заспіва.

до мене, бо я найбільше тиснувся до човна. Чотири пари весел дружньо вдарили в плесо вод і човен стрілою летів від берега. Гострий дзьоб судна різко поров густі хвилі брунатної води.

Головним руслом Дністра гнали безмірні маси вод з незвичайною швидкістю. Здавалося — розтоплена мідь пливе рікою. Ми вже там. Довкруги нашого човна запінилася вода. Хвилі ревіли грізно і немов запінені злючі собаки торгали білі борти. Я — на хвилю задрижав. Може ми втонемо? Та лише глянув я на веселі, байдужі обличчя товаришів подорожі — заспокоївся. В їхніх очах крилося щось, як острі ножі. І тими ножами як би пробивали розбурхані буруни. То були — відвага і завзяття.

Ми минули головну струю і вибралися на спокійніше плесо. Перед нами — лише вода, вода, з якої визирали залиті верби. В далечині чорнів ліс. За нами воркотів сердитий Дністер.

Як ви зникали на обрії — я кликнув: Скоб! Ви певно почули, бо відповіла мені пісня:

„Гей, юнаки! Гей, пластуни!..”

Я стояв і слухав, а пісня то втихала, то міцнішала. Немов би поринала:

...ніщо нам лихо і пригоди...

веде нас гордо вільний стяг

до щастя, слави і свободи...

По тім боці — горбовита рівнина, порізана зеленими нивами немов тканина на стяжки, задуманий ліс і... червоним полум'ям бухала стоячка ватра. І ще — багато юнаків і біліли гостроверхі шатра. Отаман заложив мені на голову капелюх, дав до рук палицю тричі вищу від мене і похвалив за відвагу:

— Будеш колись отаманом!

Я стояв засоромлений, а всі юнаки, не знати чому, плескали в долоні і зі широкого серця сміялися. Я сказав їм, що дома, в мене, є стрийко, який також має, як і вони, ширококрисий капелюх. Обіцяли взяти і його на човен. Я вештався по таборі й цікаво приглядався всьому. Дивився, як при вогні варили смолу й заливали шпари в новому човні, як копали якісь рівці... Бачив я, що одні молодці вибиралися в дорогу з важкими наплечниками. Певно далеко... І я питав себе у душі: куди ж то під вечір?

Я часто зривався в ночі, плакав і рвався кудись бігти:

— Я хочу на той бік — просив я.

Мама здержувала мене й потішала. І тоді її очі дивилися сумно-сумно, уста шепотіли молитву, а на вях блистіло щось як скло. Скільки разів Дністер виливав — мені вчувалася пісня і я біг над воду. Люди шепотіли до зажуреної матері: „наврочений, наврочений...” Я нічого не слухав і дивився в даль. Та я свої очі видивив за вами, а вас не було так і немає.

На березі стояли люди, а між ними — тато й мама. Але я не хотів виходити з човна.

— Я лишуся з вами — благав я й дивився безрадно то на вас, то на маму, що сумовито всміхалася. Я остав на березі з батьками. Ви дали мені капелюх і палицю, взяли на човен могого стрийка і ще обіцяли вернутися по мене.

Нині — також повинь.

І я знов над водою. Виджу безмежний водяний простір і чую, як плюскочуть каламутні хвилі. І здається мені: ...виджу білий човен. А в судні — ви. Веселі, міцні, в широких капелюхах — співаєте пісню молодости...

Простягаю руки — і привид зникає. Мої друзі! Де ви тепер? Які води милуються вашим бадьорим видом? Де ви? Бо я — хоч минули довгі літа — стою, як і давніше, на своєму місці над водою і чекаю на вас. Плюскочуть бурі хвилі і чомусь неначе йдуть на той бік, де мріє темна стіна лісу, де горіла стоязична багряна ватра.

Роман д. о.

МЕСНИКИ ЗА КРОВ

Літом 1989 року відбувся на Вовчій Тропі табір юнаків, який вибрав собі назву „Месники за кров”. Ця назва табору походить із повстанської (і нашої таборової) пісні „Світить місяць”. Табір відбувся 8-го до 29-го липня 1989 року. Провід табору складався із коменданта — ст. пл. Романа Білінського, СМ, Бунчужного — ст. пл. Марка Нинки, ЧК і писаря — ст. пл. Тараса Ганкевича, ОХ. Крім проводу було ще сім членів булав, а учасниками були 48 юнаків з різних станиць Америки.

Програма табору була так приготовлена, щоб практично затвердити знання юнаків у всіх головних ділянках практичного пластування, наприклад: табірництво, піонерка, куховарення, катрографія, перша допомога і самозарадність. Юнаки мали нагоду перевірити вимоги до Відзначки Фізичної Вправності і більше як половина табору відповіла

цим вимогам. Інші зайняття — це були спорт, купіль, спів, астрономія та мандрівництво.

Темою табору була Українська Повстанська Армія, і учасники були захоплені гутірками коменданта про історію і організацію УПА. Головним піонерським проектом під час табору була будова бункру, щоб юнаки могли бачити як жили і воювали повстанці. Найбільш захоплені цим проектом були наймолодші юнаки.

Таборовики відбули мандрівку до Баш Біш у Массачусетс стейті, де знаходиться великий водопад, і де юнаки мандрували та таборували глибоко в лісі, у шатрах.

Всі юнаки успішно закінчили табір, здобуваючи різні вмілості та ВФВ. Пл. розв. Олекса Горбачевський з Філядельфії отримав при кінці табору відзначення за провідництво і добрий приклад.

ст. пл. Роман Білінський

Фотомонтаж із табору на ст. 12-13.

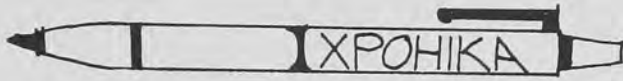

ФОТОМОНТАЖ ІЗ ТАБОРУ УНІЮ

— „МЕСНИКИ ЗА КРОВ” 1989 р

ТАБІР В АРГЕНТИНІ

Дорогі Друзі!!

Пластовою юністю і щирістю звертаємося до Вас, щоб розказати Вам про наш юнацький табір, і цією дорогою розгорнути з Вами щире пластову розмову таборних буднів, юнацьких пригод, молодечих поривів до краси й висот.

Цьогорічний наш юнацький табір проведено під назвою „Повстанською силою”, бо віримо що де сила, там воля вітає, та з уваги на гасло: „Працєю над собою — для себе і для інших”.

Табір відбувся від 9 до 29 січня на березі срібної

У підтаборі юнаків: командант ст. пл. Юрій Назарик, бунчужний: ст. пл. Петро Похияк, а функцію інтенданта виконували пл. роз. Іван Павло Знак та пл. роз. Павло Рудків.

В часі таборування переведено іспити вмілости „одне та два пера”. Провадив іспитами ст. пл. Петро Похияк.

Також проведено практичні точки картографії, тисячі бігів, гру азимутами та теренові гри.

Відбулася триденна прогулянка на оселю

Провід табору: з ліва на право: пл. сен. Р. Селянський (опікун табору), ст. пл. П. Коралюк (комендант), ст. пл. Адріана Хам (заст. коменданта), ст. пл. Ю. Назарик (писар), ст. пл. Ю. Похияк (інтендант)

ріки „Рійо делля Плята”, в місцевості Пунта дель Індіо, де є наша пластова оселя.

Було усіх 27 таборовиків, розділених у двох півтаборах: пластунок — 10 і пластунів — 17. До бурави підтабору пластунок входили: командантка ст. пл. Адріана Хам, бунчужна ст. пл. Леся Павлишин та писарка ст. пл. Галя Василик.

Юначки під час впоряду під проводом пл. розв. Ольги Говдяк

Юнаки та юначки в часі купелі

„Касопі”, аргентинських військовиків, віддалена 15 км. від табору, де всі таборовики зуміли втримати пластову засаду обережності та рівноваги підчас проходу.

Юнаки виконували усі точки із захопленням та

Юнаки в лаві, з ліва на право: пл. розв. І. П. Знак (стежковий), пл. уч. А. Агрес, пл. уч. Н. Павлишин, пл. уч. Е. Денчук, пл. прих. С. Липинський, пл. прих. Д. Шафовал

цікавістю, стараючись показати своє знання в теренових грах.

Маємо задоволення що цьогорічний табір дав юнакам та юначкам позитивні й цінні скарби вмілос-

ті й спритности, здобуті на лоні матері природи.

С. К. О. Б.

ст. пл. Адріяна Хам

ст. пл. Юрій Назарик

Березень 1990 року.

СПОРТОВИЙ ТАБІР

Від неділі 4 березня до суботи 10 березня відбувся в Аргентині, на відпочинковій оселі „Веселка” перший спортовий табір ім. Романа Шухевича, в якому взяли участь члени куреня ім. Св. Завойовника та курення ім. Лесі Українки.

пл. прих. Матвій Цюлюша вправляє скок в далечінь. Приглядається інструктор легкої атлетики ст. пл. Юрій Назарик та опікун табору пл. сен. Роман Селянський

До булав табору входили: опікун — пл. сен. Роман Селянський, командант ст. пл. Петро Королук, заст. команданта ст. пл. Адріяна Хам, писар

Плавання учасників під проводом пл. сен. Р. Селянського.

ст. пл. Юрій Назарик та інтендант ст. пл. Юрко Похляк.

Під час таборування виконано три спортові ділянки: легку атлетику, плавання та відбиванку. До легкої атлетики входили: скок в далечінь, скок у височінь та біги на 60 та 100 м.

Таборовики мали можливість здати іспит вмілості пливача, даючи від себе много сили й волі, щоб виконати успішно всі точки цього іспиту.

Цікаві були вправи відбиванки, де інструктор дуже добре приготував свою дружину до змагання із таборовою булавою, яку побіджено.

пл. прих. Олесь Агрес вправляє скок у височінь

Вечорами проведено гутірки підсилені фільмами на тему большевицької пропаганди у спортових ділянках та скільки українських спортовців змагаються під червоним прапором.

Метою спортового табору було вправляти як найкраще всі спортові ділянки, та показати як Москва використовує для себе лавреантів українського спорту.

С. К. О. Б.!

ст. пл. Адріяна Хам

ст. пл. Юрій Назарик

В ЄДНОСТІ СИЛА ТАБОРУ

Кожного літа українська молодь збирається по оселях своїх організацій, чи то Пласт, чи СУМ, УНО і. т. д., щоби зустрітися з друзями та прожити кілька тижнів в товариській атмосфері різних таборів. В таким контексті, минуле літо було дуже успішне для українських молодечих організацій. Але успішні табори не є надзвичайним явищем для української молоді в Канаді. Літні табори вже роками організуються, та досвід попередніх років запевняє, що виховна програма наступних таборів буде навіть ще кращою.

Провід прогульки: зліва М. Петрик, О. Бандера, М. Супрун, Т. Кушак

Але для декотрих сумівців та пластунів з Вінніпегу, літо 1989-го року було надзвичайне, не „нормальне“, хоч далі було успішне. Під кінець місяця серпня в Українському Парку поза Вінніпегом відбувся триденний, практичний табір для старшого юнацтва СУМ, до провodu котрого вступили два старші пластуни.

Програма табору включали гутірки про самозбереження, першу допомогу, картографію та впо-ряд. Учасники табору та провід спали під шатрами,

а таборовики приготувляли їжу над відкритим вогнем. Відбулися два нічні алярми, підчас яких таборовики мусіли вживати свій надбаний досвід, щоби успішно виконати таємні доручення. Таборовики вислухали гутірки про важливість єдності українців в діаспорі та навчилися декотрі цікаві факти про український національний гимн, та роллю того гимну в сучасних процесах на Україні.

Таборові традиції, котрі відіграють важну роллю підчас кожного табору, чи то сумівського, чи пластового, як наприклад: вогники, прогульки, апель, і.

Друг Теодор показує як і чим вичишувати рани коли немає усіх нормальних лікарських засобів

т. д., також були включені в програмі цього табору.

Провід табору складався з двох сумівців та двох пластунів. Їм вдалося до цього табору принести найкращі елементи сумівських та пластових таборів та їх включити в одну таборову програму. Учасники та команда були дуже задоволені з цієї синтези, а таборовики висловили охоту знов відбуту подібний табір з надією, щоби табір довше тривав.

Цей табір був відважним та важливим кроком в міжорганізаційних стосунках. Він був результатом

Учасники вивчають різні способи кровотечі голови

Учасники на гутірці: з ліва Даня, Оксана, Стефан, Віра і Оксана

доброї волі одиниць котрі починаються до розвитку широкій співпраці між СУМ-ом та Пластом. Організаторів та комендантів Маркові Супрунові, який рівнож сповняє функцію голови Осередку СУМ у Вінніпезі, та старшим пластунам Теодорові Кушакові і Михасеві Петрикові членам курення УСП ДРОТ, належить признання за те, що вони взяли до організування такого табору.

Команда табору таборовикам наголошувала шкідливість непотрібних сварок та закликала учасників привикати до співпраці доки співпраця не буде нормою, коли організування міжорганізаційних таборів не буде темою до сварки, а буде приємним обов'язком.

В світлі відновлення Пласту і СУМу на Україні та заснування молодечих організацій як наприклад

Спілка Незалежної Української Молоді, співпраця між молодечими організаціями на діаспорі стає необхідною. Координувана міжорганізаційна моральна та фізична підтримка наших братів та сестер на Україні є найкращий спосіб відповісти на прохання активістів як наприклад В'ячеслава Чорновола, член УГС, котрий недавно переказав діаспорі, що в першій мірі, українці поза межами України повинні з'єднатись.

Сумівці, снумівці та пластуни в Україні займаються такою самою візією для своєї країни — незалежність. Українська молодь в Канаді повинна солідаризуватися між собою, та рівночасно зі своїми ровесниками на Україні. Такий нескладний жест як організування міжорганізаційного табору може довести до дальшої співпраці тут на діаспорі, а для молоді в Україні, може бути джерелом надії.

БУРЛАЦЬКА КУХНЯ — ПЕРШИЙ ДЕНЬ

Ми, „Бурлачки“, старалися якнайкраще упорядкувати нашу кухню. На жаль, вже першого дня, ми мусіли розв'язувати деякі проблеми.

Ой, та цельта! замала, зависока, заширока, застара та й забрудна. Ми три рази прив'язували наші цельти.

Друга проблема почалася тоді, коли ми клякнули й почали копати землю. Копали й копали, ми Бурлачки, але нічого не викопали. Довкола нашої кухні було багато коріння.

Ну, годину пізніше ми, дівчата, сіли їсти вечерю. „Почекайте хвилинку прошу, дівчата“, сказала подруга Надя. „Хто мав привезти мидницю, а хто казан? Де є хохля і друшляк?“ Так, наша третя проблема була з кухонним вирядом.

Нарешті, сіли ми вечеряти. Ну, хто має варити?

Багато ми не знали. Подруга пізніше нам сказала, що інтендантка буде диригувати в кухні й давати накази та просила співпрацювати з нею. Так, це є важна річ — взаємна співпраця.

Проблеми, проблеми! Але ми не були одинокі. Трошки, потрошки, ми почали організуватися. Ми стрічалися з багатьма проблемами. Вчора вечір „єноти“ прийшли до нас на фестин та обілися маргариною, какавом, муштардою, і навіть оцтом.

На загал, перший день був трудний, але, через те, що ми „Бурлачки“ є такі сумлінні, бистрі, жваві й мудрі юначки, ми поборолі всі труднощі та були готові на другий день таборування.

пл. уч. Леся Бардин
З газетки „Золотої Булави“ 1988 р.

УКРАЇНСЬКЕ КУЛЬТУРНЕ ОБ'ЄДНАННЯ НА ДАЛЕКІЙ ПІВНОЧІ

Установчі збори Українського Культурного Об'єднання (УКО) відбулися в Мурманську — великому й важливому морському порті на далекій півночі Російської Федерації. Понад 45,000 українців живуть у цьому місті, згідно з останнім переписом населення. Вони прибули до Мурманська після закінчення коледжу чи університету, шукаючи кращого заробітку. Дехто планував перебувати тут тільки тимчасово, але обставини склалися так, що це місто стало їхнім домом. Їхні діти народилися вже в Мурманську, багато з них не розмовляють по-українськи.

„Наше головне завдання відродити українську мову й популяризувати українську культуру серед всього населення та ширити зацікавлення нею незалежно від їхньої національності” — висловився Станіслав Скорбенко, — голова УКОБ'єднання. УКО офіційно визнане Міською Радою Мурманська, привітало його. Але дехто побоюється, що таке об'єднання погіршуватиме міжетнічні взаємини. Такі припущення не мають основ. Ми керуватимемося законами УКО, які зумовлюватимуть взаємну активність всіх національних груп і їхні національні культурні вияви. Один з наших земляків подав внесок, щоб УКО було тільки для українців, тільки українськомовне, але цей проєкт не перейшов. Місцеве етнічне населення, що живе на цьому півострові Коля, — на його думку — зустрічається з досить багатьма соціальними проблемами. „А ми, здається, ігноруємо той факт, що інші національності, що замешкують

тут, можуть опинитися в подібній ситуації з бігом часу,” — здогадується він.

„Я українець, моя дружина комі”, каже Віктор Давидкевич. „Я бажаю, щоб наші діти навчалися і української і мови тубільців у додатку до російської. Та ми в Мурманську позбавлені такої можливості”.

„Коли ж хтось залишає своє на довший час, він змінює своє відношення до матерньої мови,” завважує Анатолій Бріченко — секретар УКОБ'єднання. Перед моїм виїздом до Мурманська я дивувався, що так багато українців у Канаді зберігають свою матерню мову і національні традиції. Сьогодні я їх вповні розумію. Звичайно, ми можемо відвідувати Україну кожного року, якщо бажаємо. Та ми раді говорити також нашою рідною мовою тут у Мурманську”.

УКОБ'єднання плянує спонукати більше людей до дії, зорганізувати українські фольклорні групи й з'єднання, які могли б обслуговувати нас національними стравами. І зокрема важливим є те, щоб ми мали курси української мови у середній школі Мурманська.

Переклад з „Новості Пресс Адженсі”
(АПН) ОЗ 1-891024 105

НОВИНИ ЗІ СТОРІНОК РАДЯНСЬКОЇ ПРЕСИ

„ДИВО РУКОТВОРНЕ” — під цим заголовком є інформації про реставрацію пам'яток архітектури т. зв. Заповідника Печерської Лаври у Києві, в якому на 28 гектарах існує 100 споруд і 40 пам'яток архітектури, з яких три — Успенський собор XI-XVIII віків, надворітня Церква св. Трійці XII-XVIII століть, Спаса на Берестові XI-XVIII пам'ятки — світового значення. Під час війни багато їх було зруйновано вщент або дуже пошкоджено. Тепер практично вже відновлено усі пам'ятки архітектурного комплексу.

Архітектори, реставратори, майстри різьблення по дереву, карбувальники провели надзвичайно велику роботу, щоб повернути унікальним пам'яткам архітектури й інших видів мистецтва XI-XVIII віків

первісний вигляд, вберегти незчисленні фрески, картини від руйнування. Відновлювали пам'ятки відомі майстри з бригади В. Баб'юка, умільці художньо-реставраційної нелегкої справи. Стародавні пам'ятки окутані таємницями, в них багато вигадок. Криють їх у собі й сторінки славного літопису Успенського Собору, цієї скарбниці архітектури, найдавнішої і найвизначнішої пам'ятки Печерської Лаври. Собор збудовано за князя Святослава Ярославича у 1073-1080 роках. Будівля стала прототипом для багатьох храмів Руси. До комплексу його увійшла хрестильна церква Іона Предтечі.

За час свого 900-річного існування Успенський Собор зазнав багато пожеж, руйнувань, перебудов

і оновлень. У 1944 році собор цей зруйнували злочинці, висадивши його в повітря; авторка допису твердить, що злочин вчинили німці, а мешканці Києва, що совєти це зробили. Від 1986 року Рада Міністрів УРСР зобов'язала Академію Наук — Державне Будівництво провести архітектурно-археологічні розкопки руїн Успенського Собору. Тепер Успенський Собор відбудовують. До 2000 року має бути викінчений.

Розкопки велися обережно прислухаючись до кожного скреготу чи брязку інструментів. І буквально на кожному квадраті простору знаходили нові знахідки. На одному квадраті натрапили на дві плити з виполірованими поверхнями. На чергових 64 плитах

ще такі самі фрагменти. Спеціалісти досліджували й дійшли до висновку, що це частини від могильного пам'ятника К. Острозького, встановленого у стіні притвору Успенського собору в 1579 році. Цей пам'ятник найкращий і найсвоєрідніший для кінця XVI століття.

Дальші пошуки в 1970 році при реставрації церкви Спаса на Берестові відкрили розпис стародавніх фресок з XII віку, які були покриті розписом фресок з XVII, що є також незвичайно цінні. Почалася складна робота, яка тривала кілька років. Унікальні твори живописців з XII і XVII віків будуть збережені для прийдешніх поколінь.

(Подала Л. Лозовицька)

КНЯЖИЙ ДАР НА „ЮНАКА” КУРЕНЯ „ВЕРХОВИНОК”

28-ий Курінь „Верховинки” передав на Прес-фонд „Юнака” з нагоди відзначування свого 40-річчя 1,000 дол. Пересилаючи цей княжий дар курінна команда за підписами пл. сен. Ніни Самокіш — курінної, пл. сен. Олександри Юзенів — писаря, пл. сен. Оксани Лопатинської — скарбника, пише: „На наших сходах, від коли тільки пам'ятаємо, ми завжди застановлялися як допомогти цьому вартісному журналові і тому влаштовували на цю ціль різні акції придбання фондів,

конкурси дописів, а також щороку вечорі „Юнака” в Нью Йорку. Відзначаючи 40-річчя ми знову ж турбувалися „Юнаком” і тому складаємо на його Фонд 1,000 дол. і обіцяємо в дальшому допомагати морально і фінансово.”

Редакція та Адміністрація сердечно дякує за цей княжий дар і надіємося, що він зрушить серця інших наших сеніорських куренів.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В БРАЗИЛІЇ

Одною з найбільших подій української молоді в Бразилії є річна зустріч. На такі зустрічі з'їжджається молодь із різних міст не лише, щоб зустрітися, але щоб продискутувати різні справи щодо нашої громади та провести приємно час. Молодь гуртується усюди переважно при церквах.

Останній такий з'їзд молоді відбувся успішно в лютому 1990 року. Це був XVII вже Конгрес Українсько-бразилійської молоді в місті Понта Гросса і в ньому брало участь 300 молодих хлопців та дівчат.

різних православних громад в Бразилії. Господарем з'їзду була молодь, що гуртується біля української автокефальної православної церкви св. Михаїла. З'їзд цей відкрила Таня Лесюк, а до почесної президії запросила мит. прот. о. Миколу Милуся, о. Єремія Ференця і Роберта Оришина голову православної молоді в Бразилії. У програмі звітували гуртки молоді із кожної православної парохії, щоб познайомити зі своєю працею та труднощами. Після того УАПЦ була виголошена доповідь на тему: „св. Літургія

Православна молодь Бразилії на 8-ому своєму з'їзді

Після урочистого відкриття, промов і привітів відспівано національні гімни: український і бразилійський, а потім кожна делегація окремо вітала. Ціла програма Конгресу була різноманітна та цікава, а дискусії кружляли довкруги збереження національної свідомості та останніх подій в Україні.

Про відродження католицької віри говорив єпископ УКЦ Єфрем Кривий. У своїх словах єпарх українців католиків в Бразилії переповів свої зворушливі переживання в часі перебування на Україні, а учасники вислухали доповіді незвичайно уважно.

Далі в програмі виступала танцювальна група із міста Понта Гросса п. н. „Зоря”, яка відтанцювала декілька народних танців. Відтак відбулася танцювальна забава, яка тривала до пізньої ночі. У неділю 18-го лютого була відслужена в українській католицькій церкві св. літургія, яку правив єпископ кир Єфрем Кривий. У своїй проповіді він привітав учасників конгресу.

В тих самих днях 17-18 лютого відбувся в місті Куритиба 8-ий З'їзд української православної молоді в Бразилії, на який приїхало 60 молодих делегатів із

о. Є. Ференць виголошує доповідь на з'їзді української православної молоді в Бразилії

Івана Золотоустого” а доповідачем був о. Є. Ференць, який недавно був висвячений на душпастиря в ЗСА у Бавнд Бруку. Учасники слухали з великою цікавістю та ставили багато питань. Відтак переведено дискусію про перебування у СРСР і про

зміни, які там зайшли.

На закінчення відбувся вибір нової управи. Головою обрано молоду Невзу Бурій із міста Консальвих Жуніор. У неділю 18-го ранком була відправлена в церкві св. Михаїла св. Літургія. Церква

була вщерть виповнена вірними і молоддю з різних міст Бразилії, а відтак переведено останню сесію з'їзду та закриття. Вирішено черговий з'їзд відбутися в місті Консальвих Жуніор.

Корнелій Шмулик

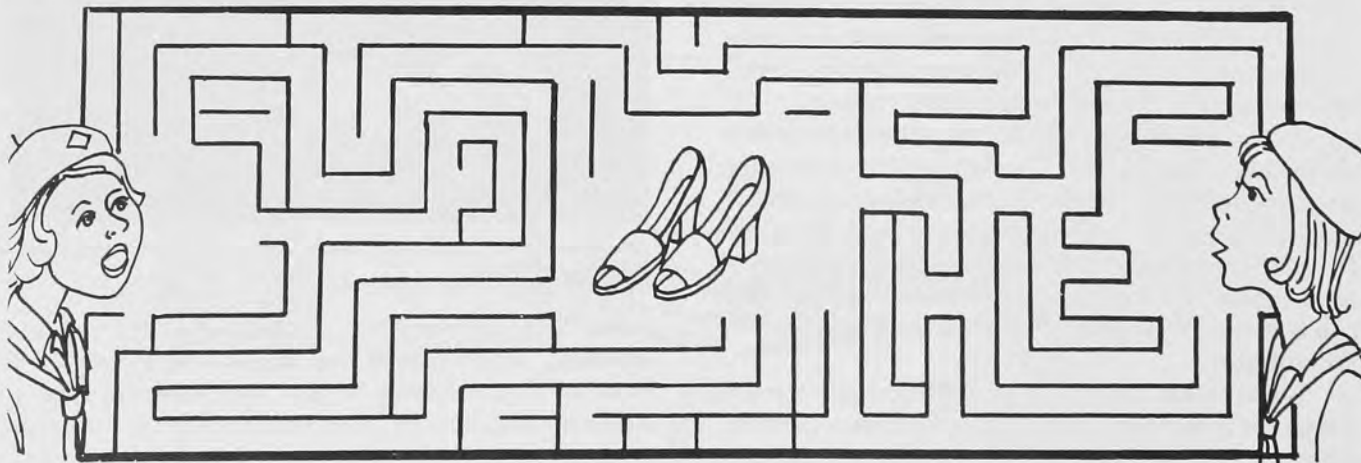
Учасники 8-го з'їзду православної молоді зі своїми душпастирями

ХТО ШВИДШЕ?

Маруся і Оля побачили на виставі крамниці черевички, які обидвом дуже сподобалися. Однак виявилося, що є їх у крамниці лише одна пара. Маруся і Оля вирішили, що котра з них діб'ється до чере-

вичків одним потягом руки, не відриваючи її та не перетинаючи лябіринту, та дістане черевички. Хто виграв, Маруся чи Оля? (Маруся з лівого боку черевичків, а Оля з правого).

ДОБРЕ ДІЛО ГУРТКА З ЛОС АНДЖЕЛЕС

Мішаний гурток юначок і юнаків з Пластової Станції в Лос Анджелес прислав до редакції „Юнака” чек на 25 дол. з проханням заплатити за це передплату для незаможної дитини.

Рівночасно гурток прислав копію листа до Фонду допомоги дітям Чорнобиля з яким вони також на цей Фонд вислали 25 дол.

Підписані під цими доказами доброго розуміння пластового „доброго діла” є такі пластуни і плас-

тунки: пл. уч. Марко Матла, пл. прих. Лариса Матла, пл. прих. Петро Семчишин, пл. прих. Катруся Макух, пл. уч. Тарас Семчишин, пл. прих. Павло Семчишин, пл. прих. Андрійка Стиранка, пл. прих. Іванка Самокиш і пл. розв. Софійка Раковська.

Дякуємо усім членам гуртка і їх впорядниці за їхнє гарне і добре діло!
Редакція „Юнака”

ІЗ НАРОДНИХ ВІРУВАНЬ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

„ВІН ЛІВОЮ НОГОЮ ВСТАВ З ЛІЖКА...”

Як колись в цілій Європі так і на Україні, права рука чи права нога, або навіть і цілий правий бік людини, був у більшій пошані, як лівий, а „ліваків”, тобто тих, які краще чи швидше писали лівою рукою, вважали не вповні нормальними дітьми. Навіть ще сьогодні, про тих, які не погоджуються із дійсністю і належать до „революціонерів”, говорять, що вони „тягнуть на ліво”, а коли комусь не повезло й неуспіх треба чимось оправдати, то говорилося, що він ранком „лівою ногою встав з ліжка”.

В українській мові одначе „правий” значить не тільки протилежний лівому, але теж рівний, простий і справедливий, праведний, безгрішний, бо у народніх зверненнях до Бога часто зустрічаємо оклики „Боже правий!” Серед на четвертому тижні після Великодня серед народу зветься „Права середа” (теж „переплавна середа”) і тоді по церквах святити мак. У народніх піснях співалося „рубайте деревце криве

й праве”, а „правою стежкою йти” значило бути справедливим. Досьогодні говоримо про „правий бік” полотна чи сукна, а „як дзвонить у правому усі, то буде добре, а як у лівому, то буде зле” ворожили на Україні. „Зробити щось на ліво” — значило щонебудь вкрати, а перехреститися лівою рукою значило просити допомоги в злого духа.

Словом, усе недобре, вороже, зловісне — це ліве, усе добре, зичливе й щасливе — це праве навіть солону, якою колись топили в печах сільських хат наш нарід ділив на „праву” (тобто рівну) солону й на стару, перебиту (ліву): „Як права солома, так добре топити, а як стара й перебита так погано горить”. А щасливе чи нещасливе подружжя залежало від цього, чи молода, входячи після вінчання до хати лівою чи правою ногою переступила поріг хати.

Г. Л. Н.

УСМІХНІСЯ!

ДАТКИ НА ПРЕС-ФОНД „ЮНАКА” що вплинули від 10. II. до 30. IV. 1990

ЗСА:
\$300

— склали замість квітів на могилу пл. сен. Тетіани Хархаліс — дружини члена Ватаги „Бурлаки” пл. сен. Тараса Хархаліса його друзі.

\$50

— Пластова Група в Бріджпорті склала на прес-фонд „Юнака” \$50. — у пам’ять проф. Пилипа Гайди, батька пл. сен. Ігоря Гайди і в пам’ять св. п. Марти Плющ, мати пл. сен. Юрія Катречко і Надії Катречко.

\$62

— Пластприят Пл. Станіці Бріджпорт на прес-фонд „Юнака”

\$50

— В пам’ять покійного пл. сен. Мирона Ганушевського склав на прес-фонд „Юнака” Богдан Чапля.

\$10

— склала Омеляна Дзюба зі Станіці Бофало на прес-фонд „Юнака”.

\$50

— Управа 119 Відділу Союзу Українок Америки в Йонкерсі, Н. Й. надіслала, як неприйнятий гонорар за відвідини Відділу з доповіддю пл. сен. Ольги Кузьмович.

Разом ЗСА:
\$522

Аргентина:
\$10

— Надіслала пластова родина Карла й Ізидори Собенки з Аргентини замість повідомлень про народження синочка Гавриїла.

Канада:
\$60

— Плем’я „Вовкулаків” — Монреаль на прес-фонд „Юнака” із пластового ярмарку, де „Вовкулаки” переводили перегони мишей.

\$50

— Замість квітів на могилу бл. п. Володимира Татчина — батька пл. сен. Марії Татчин та пл. сен. Надії Татчин і бл. п. пані Муринки (бабуні ст. пл. Тамари Татух) надіслала пл. сен. Ксеня Скрипник-Бубель — ПСтаніця Едмонтон.
— Пожертва (даток з річної надвишки!) Української Народної Каси в Монреалі. Надіслав управитель Ярослав Чолій.

\$100

Разом:
\$210

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. **ТЕТІАНИ ХАРХАЛІС**

— дружини пл. сен. Тараса Хархаліса склали на прес-фонд „Юнака”: \$50 — Віра і Юрій Попелі; по \$25 — Ірина і Юрій Купчинські, Христина і Юрій Ференцевич; по \$20 — Леся і Андрій Бігуни, Володимира і Стефан Ганкевичі, Богдана і Володимир Гнатківські, Тетяна і Юрій Даниліви, Марта і Богдан Ковчі, Стефанія і Ігор Королі, Ольга і Стефан Кушнірі, Тетяна і Роман Левицькі, Марічка і Орест Слупчинські, Ліда і Євген Яросевичі — **разом \$300** — висловлюючи глибоке співчуття.

Замість квітів на могилу

св. п.

проф. ПИЛИПА ГАЙДИ

батька пл. сен. Ігоря Гайди

і

в пам’ять св. п.

МАРТИ ПЛЮЩ

мами пл. сен. Юрія Катречко і Надії Катречко з висловом глибокого співчуття склали замість квітів члени Пластової Групи у Бріджпорті, ЗСА.

Замість квітів на могилу

бл. п.

пл. сен. **МИРОНА ГАНУШЕВСЬКОГО**

склав на прес-фонд „Юнака” \$50 — Богдан Чапля.

Замість квітів на могилу

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ТАТЧИНА

батька пл. сен. Марії Татчин та пл. сен. Надії Татчин

і

Замість квітів на могилу

бл. п.

ПАНІ МУРИНКИ

бабуні ст. пл. Тамари Татух в імені Пл. Станіці Едмонтон надіслала пл. сен. Ксеня Скрипник — Бубель з висловами співчуття Родинам \$50.

Проводові — Управителеві Ярославі Чолієві — Української Народної Каси в Монреалі за пожертву \$100 — (з річної надвишки) сердечна подяка за пам’ять і доцінювання ваги допомоги молодіжній пресі.

Разом:	\$522	долярів	американських	— ЗСА
	\$210	долярів	канадських	— Канада
	\$10	долярів		— Аргентина

\$742

ПЛАСТОВЕ ГАСЛО НА 1990 РІК

ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ,
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ДРУГИХ!

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

НАЙБІЛЬША
УКРАЇНЬСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
В КАНАДІ

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOWICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

*Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ*

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

Ціна \$2.50

ОЛЕНЬ

СОКІЛ

БДЖОЛА

БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА****"САМОПОМІЧ"****І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ****"САМОПОМІЧ"****— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —***запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та поладжуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яногось напрямку", —
наше Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьнів, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекюрація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
5302 Dundas St. West — Tel.: 236-2666

CHOLKAN INSURANCE: BROKERS LIMITED
5302 Dundas St. West, Etobicoke — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
 (4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303